

הנשרפין פרק תשיעי סנהדרין

ע"ה

עין משפט נר מצוה

בא מיי פ"ד מהל' רואה
הלכה ו' סגנו לאוין
קסג:
בב ב מיי פ"ב הלכה
ח:
בב ג ד מיי פ"ב הלכה ז'
בב ה ו מיי פ"ב הלכה ז'
בב ז מיי פ"ב הלכה ז'
בב ח מיי פ"ב הלכה ז'
בב ט מיי פ"ב הלכה ז'
בב י מיי פ"ב הלכה ז'
בב יא מיי פ"ב הלכה ז'
בב יב מיי פ"ב הלכה ז'
בב יג מיי פ"ב הלכה ז'
בב יד מיי פ"ב הלכה ז'
בב יה מיי פ"ב הלכה ז'
בב יז מיי פ"ב הלכה ז'
בב יח מיי פ"ב הלכה ז'
בב יט מיי פ"ב הלכה ז'
בב כ מיי פ"ב הלכה ז'

בגוסם בידי אדם. מימה אותו שעשאו גוסס אמאי פטור הא רוב גוססין למיטה^א ואמרינן זריש בן סורר (לעיל דף סט:) דהולכין צדידי נפשות אחר הרוב והמכה חזירו ואמרוהו למיטה ומת מי לא מייחיד והא נמי אמוד למיטה הוא וי"ל דקיון שהקילה עליו תורה שחושבין אותו כדאמרינן

בצמון זלע"פ שאמרוהו למיטה אין הורגין כל זמן שהוא חי וזימנין נמי לאומדין למיטה ומי אף על גב דרובא מיימי הלכך כיון שצא אחר והרגו פטור ומדע דהא אשכחן גוסס צדידי שמיס נחשב כמי לחייב את ההורגו אע"ג דרוב גוססין למיטה הלכך אין לתמוה צגוסס צדידי אדם אס נחשבנו כמי לפטור מי שעשאו גוסס:

מר מדמי ליה לטריפה וכו'. אף על גב דקראי קא דרשי אינטיריך ליה להני טעמי:

ההורג את הטריפה פטור. אפי' למ"ד טריפה חיה דסופו שימות בחצלה זו ומדע דהא רבא אית ליה טריפה חיה צפרק קמא דתמורה (דף י"א: ושם) ומיניה נראה דהתם גרסינן רבה בר פלוגתיה של רב חסדא ועוד דספרתיה הפוכה צפרק קמא דצבורות (דף ג. ו. ושם):

בפני בית דין חייב. כגון דלראוה ציוס שדנין על ראייתם דאי ראוה צלילה צעי עדות כלמוכח

בשהובל (צ"ק ד' 5: ושם) וכיון דצבע עדות צענין עדות שאתה יכול להזימה: **שור** טריפה שהרג חייב.

אע"ג דצטליה פרק ד' ו' (שם דף מד:) פטרינן לרבי שמעון שור שנחטין להרגו את זה והרג את זה מטעם דכמימת צעליס כך מימת השור לא דמי דהתם הטעם שור לשניהם אצל הכל צלמס שייך לפטור מטעם עדות שאי אמה יכול להזימה

וצשור לא שייך דאס הוזמו עדים משלמים דמי שור טריפה לצעליס: מנגד

ב"ד חייב שלא בפני ב"ד פטור בפני ב"ד חייב דכתיב^א ובערת הרע מקרבך שלא בפני ב"ד פטור דהויא לה עדות שאי אמה יכול להזימה הא תו למה לי היינו תך הרובע את הטריפה איצטריכא ליה מהו דתימא ליהוי כמאן דמשמש מת וליפטור קמ"ל דמשום הנאה הוא והא אית ליה הנאה ואמר רב אשי אמר^ב אפילו עדי טריפה שהוזמו אין נהרגין עדי טריפה שהוזמו נהרגין רב אשי אמר קרא^ג השור יסקל וגם בעליו יומת כל היכא דקרינא ביה וגם בעליו יומת קרינא ביה השור יסקל וכל היכא דלא קרינא ביה וגם בעליו יומת לא קרינא ביה השור יסקל רב אשי אמר^ד אפילו שור טריפה נמי שהרג פטור מאי טעמא כיון דאילו בעלים הוו פטורי שור נמי פטור: שיסה בו את הכלב וכו':^ה אמר רב אחא בר יעקב כשתמצא לומר לדברי ר' יהודה ארס נחש בין שיניו הוא עומד לפיכך^ו מכיש בסייף ונחש פטור לדברי חכמים^ז ארס נחש מעצמו הוא מקיא לפיכך נחש בסקילה^ח והמכיש פטור: **מתני'**^ט והמכה את חברו בין באבן בין באגרוף ואמרוהו למיתה והיקל ממה שהיה ולאחר מכאן הכביד ומת חייב ר' נחמיה אומר פטור שרגלים לדבר: **גמ'**^י תנו רבנן את זו דרש רבי נחמיה^{יא} אם יקום והתהלך בחוץ על

אי לאו כחו טיוול נחתם. תפול מיד כנגדה ולא ללדדין: **אלא** כח **כחוש הוא**. אינו כמו חזק אלא קלת כמו יש כחן והאי דלא אולה לעיל משום שכלה כח חזק הזריקה והאבן חזרת לארץ אבל עדיין הולכת היא ממקלת כמו: ה"ג ר' יהודה בן צבידא אומר צוה אחר **זה האחרון חייב וכו'**: **ע"ד דלויכא כל נפש**. ויכין דמתחילה סייגו עניו הראשונים בהריגתו ליכא כולה נפש צמכת האחרון: **כל דהוא נפש**. אפי' מקלטה ומיניה היכא דהכהו צבת אחת לא קטלינן ולכלה דאיש כי יכה אחר רחמנא ולא שנים שניהם שניהם: **הכל מודים בהורג את אדם טריפה**.

כגון נקב הושט או קרום המוח: **שואו פטור**. מנדלא אפליגו ציה שמע מינה כיון דניכריס חמיכת סימנין חיותו גזרלא קטילא חשיב ליה: **גגוסס צידי שמים**. וצא אחר והרגו הכל מודים שחייב דלא איתעביד ציה מעשה צרישא והרי הוא כמי: **גגוסס צידי אדם**. כגון זה שקרוב למות מחמת המכות אללא לא עשאוהו הראשונים טריפה: **מחסיני סמנין**. סימן חיותא: **כל נפש להציא וכו'**. דמשמע כל דהוא נפש: **שואו חייב**. האחרון: **וצערס הרע**. והרי לראוה רואח: **שלא בפני צ"ד**. ואתה צא לחייבו על פי עדים פטור דאין עדותן עדות דהיא עדות שאי אמה יכול להזימה לקיים צה דין הזמה שאס הוזמו אין נהרגין דגזרלא קטילא צעו למיקטל: **אס הטריפה**. אדם טריפה ורצנו חזירו צמטכז וכו': **חייב**.

דחא איכא הנאה: **נחמין דמשמש** **מס**. רוצע את המת: **והא** איס ליה הנאה. אבל רוצע את המת ליכא הנאה שעבר חמימותו ולחלמותו ולנטען: **עדי טריפה**. שכן עלמין טריפה: **שהוזמו נהרגין**. דכתיב ובערת הרע מקרבך: **לפי שאינן** **זוממי זוממין**. צדין זוממי זוממין. אותם שהיוזמו ואמרו להם צחותה שעה עמנו היימס אס היו צאין שנים אחרים וזוממין אותם לומר היאך אתם זוממין את אלו והרי אתם עמנו היימס צמקוס פלוני אין הוזממין שנמאלאו עכשיו זוממין נהרגין משום דגזרלא קטילא צעי למיקטל הלכך כי לא אחזמו נמי לא מקטלי תך טריפה אפומיירו דהוא ליה עדות שאי אמה יכול להזימה ולא מקטלי. ולרצא כיון דעדות זוממין חדוש הוא אע"ג דהוי עדות שאי אמה יכול להזימה מקטלי: **זוממי זוממין**. הוזממין את הראשונים כשהן נעשו זוממין הוו להו זוממין של זוממין קמאי. כל עדות זומס קרו זוממי של דיון כדאמרינן זוממי צת כהן צאלו הן הנחנקין (למנן דף סד:): **וגם צעלי**

יומס. כלו' כמימת צעליס (בסנהדרין דף ג.): **כך מימת השור**. ולהא מילתא נמי מקשינן להו דכיון דאילו קטיל מריה שלא צב"ד לא מקטיל על פי עדים כדאמרינן לעיל שור נמי לא מקטיל צעליס הוקס: **שיסה**. גירה: **השיך**. שאחז הנחש והוליכו והשיך הנחש צצשרו: **צין שיניו עומד**. כיון שזענו דלאו גרמא הוא שהרי כלי משחיתו צידו: **מכיש בסייף**. כדיון רואח: **מעצמו מקיא**. צנשיכמו וכשהשיכו זה עדיין אין צו כדי להמית לפיכך גרמא צעלמא הוא אף על פי שזיעה צסופו להקיא מיניה לאו מכמו מיית: **לפיכך נחש צנשיכמו**. כיון שזענו שהמית דכל צהמה ומיה כשור הן^א אללא שדבר הכמו צהוא: **מתני'** ואמרוהו למיטה. צית דין. אצל אמרוהו תחילה לחייס אפילו לרבנן פטור כדלקמן ע"ש^ב: **והיקל ממה שהיה**

דחא איכא הנאה: **נחמין דמשמש** **מס**. רוצע את המת: **והא** איס ליה הנאה. אבל רוצע את המת ליכא הנאה שעבר חמימותו ולחלמותו ולנטען: **עדי טריפה**. שכן עלמין טריפה: **שהוזמו נהרגין**. דכתיב ובערת הרע מקרבך: **לפי שאינן** **זוממי זוממין**. צדין זוממי זוממין. אותם שהיוזמו ואמרו להם צחותה שעה עמנו היימס אס היו צאין שנים אחרים וזוממין אותם לומר היאך אתם זוממין את אלו והרי אתם עמנו היימס צמקוס פלוני אין הוזממין שנמאלאו עכשיו זוממין נהרגין משום דגזרלא קטילא צעי למיקטל הלכך כי לא אחזמו נמי לא מקטלי תך טריפה אפומיירו דהוא ליה עדות שאי אמה יכול להזימה ולא מקטלי. ולרצא כיון דעדות זוממין חדוש הוא אע"ג דהוי עדות שאי אמה יכול להזימה מקטלי: **זוממי זוממין**. הוזממין את הראשונים כשהן נעשו זוממין הוו להו זוממין של זוממין קמאי. כל עדות זומס קרו זוממי של דיון כדאמרינן זוממי צת כהן צאלו הן הנחנקין (למנן דף סד:): **וגם צעלי**

יומס. כלו' כמימת צעליס (בסנהדרין דף ג.): **כך מימת השור**. ולהא מילתא נמי מקשינן להו דכיון דאילו קטיל מריה שלא צב"ד לא מקטיל על פי עדים כדאמרינן לעיל שור נמי לא מקטיל צעליס הוקס: **שיסה**. גירה: **השיך**. שאחז הנחש והוליכו והשיך הנחש צצשרו: **צין שיניו עומד**. כיון שזענו דלאו גרמא הוא שהרי כלי משחיתו צידו: **מכיש בסייף**. כדיון רואח: **מעצמו מקיא**. צנשיכמו וכשהשיכו זה עדיין אין צו כדי להמית לפיכך גרמא צעלמא הוא אף על פי שזיעה צסופו להקיא מיניה לאו מכמו מיית: **לפיכך נחש צנשיכמו**. כיון שזענו שהמית דכל צהמה ומיה כשור הן^א אללא שדבר הכמו צהוא: **מתני'** ואמרוהו למיטה. צית דין. אצל אמרוהו תחילה לחייס אפילו לרבנן פטור כדלקמן ע"ש^ב: **והיקל ממה שהיה**

דחא איכא הנאה: **נחמין דמשמש** **מס**. רוצע את המת: **והא** איס ליה הנאה. אבל רוצע את המת ליכא הנאה שעבר חמימותו ולחלמותו ולנטען: **עדי טריפה**. שכן עלמין טריפה: **שהוזמו נהרגין**. דכתיב ובערת הרע מקרבך: **לפי שאינן** **זוממי זוממין**. צדין זוממי זוממין. אותם שהיוזמו ואמרו להם צחותה שעה עמנו היימס אס היו צאין שנים אחרים וזוממין אותם לומר היאך אתם זוממין את אלו והרי אתם עמנו היימס צמקוס פלוני אין הוזממין שנמאלאו עכשיו זוממין נהרגין משום דגזרלא קטילא צעי למיקטל הלכך כי לא אחזמו נמי לא מקטלי תך טריפה אפומיירו דהוא ליה עדות שאי אמה יכול להזימה ולא מקטלי. ולרצא כיון דעדות זוממין חדוש הוא אע"ג דהוי עדות שאי אמה יכול להזימה מקטלי: **זוממי זוממין**. הוזממין את הראשונים כשהן נעשו זוממין הוו להו זוממין של זוממין קמאי. כל עדות זומס קרו זוממי של דיון כדאמרינן זוממי צת כהן צאלו הן הנחנקין (למנן דף סד:): **וגם צעלי**

יומס. כלו' כמימת צעליס (בסנהדרין דף ג.): **כך מימת השור**. ולהא מילתא נמי מקשינן להו דכיון דאילו קטיל מריה שלא צב"ד לא מקטיל על פי עדים כדאמרינן לעיל שור נמי לא מקטיל צעליס הוקס: **שיסה**. גירה: **השיך**. שאחז הנחש והוליכו והשיך הנחש צצשרו: **צין שיניו עומד**. כיון שזענו דלאו גרמא הוא שהרי כלי משחיתו צידו: **מכיש בסייף**. כדיון רואח: **מעצמו מקיא**. צנשיכמו וכשהשיכו זה עדיין אין צו כדי להמית לפיכך גרמא צעלמא הוא אף על פי שזיעה צסופו להקיא מיניה לאו מכמו מיית: **לפיכך נחש צנשיכמו**. כיון שזענו שהמית דכל צהמה ומיה כשור הן^א אללא שדבר הכמו צהוא: **מתני'** ואמרוהו למיטה. צית דין. אצל אמרוהו תחילה לחייס אפילו לרבנן פטור כדלקמן ע"ש^ב: **והיקל ממה שהיה**

דחא איכא הנאה: **נחמין דמשמש** **מס**. רוצע את המת: **והא** איס ליה הנאה. אבל רוצע את המת ליכא הנאה שעבר חמימותו ולחלמותו ולנטען: **עדי טריפה**. שכן עלמין טריפה: **שהוזמו נהרגין**. דכתיב ובערת הרע מקרבך: **לפי שאינן** **זוממי זוממין**. צדין זוממי זוממין. אותם שהיוזמו ואמרו להם צחותה שעה עמנו היימס אס היו צאין שנים אחרים וזוממין אותם לומר היאך אתם זוממין את אלו והרי אתם עמנו היימס צמקוס פלוני אין הוזממין שנמאלאו עכשיו זוממין נהרגין משום דגזרלא קטילא צעי למיקטל הלכך כי לא אחזמו נמי לא מקטלי תך טריפה אפומיירו דהוא ליה עדות שאי אמה יכול להזימה ולא מקטלי. ולרצא כיון דעדות זוממין חדוש הוא אע"ג דהוי עדות שאי אמה יכול להזימה מקטלי: **זוממי זוממין**. הוזממין את הראשונים כשהן נעשו זוממין הוו להו זוממין של זוממין קמאי. כל עדות זומס קרו זוממי של דיון כדאמרינן זוממי צת כהן צאלו הן הנחנקין (למנן דף סד:): **וגם צעלי**

יומס. כלו' כמימת צעליס (בסנהדרין דף ג.): **כך מימת השור**. ולהא מילתא נמי מקשינן להו דכיון דאילו קטיל מריה שלא צב"ד לא מקטיל על פי עדים כדאמרינן לעיל שור נמי לא מקטיל צעליס הוקס: **שיסה**. גירה: **השיך**. שאחז הנחש והוליכו והשיך הנחש צצשרו: **צין שיניו עומד**. כיון שזענו דלאו גרמא הוא שהרי כלי משחיתו צידו: **מכיש בסייף**. כדיון רואח: **מעצמו מקיא**. צנשיכמו וכשהשיכו זה עדיין אין צו כדי להמית לפיכך גרמא צעלמא הוא אף על פי שזיעה צסופו להקיא מיניה לאו מכמו מיית: **לפיכך נחש צנשיכמו**. כיון שזענו שהמית דכל צהמה ומיה כשור הן^א אללא שדבר הכמו צהוא: **מתני'** ואמרוהו למיטה. צית דין. אצל אמרוהו תחילה לחייס אפילו לרבנן פטור כדלקמן ע"ש^ב: **והיקל ממה שהיה**

דחא איכא הנאה: **נחמין דמשמש** **מס**. רוצע את המת: **והא** איס ליה הנאה. אבל רוצע את המת ליכא הנאה שעבר חמימותו ולחלמותו ולנטען: **עדי טריפה**. שכן עלמין טריפה: **שהוזמו נהרגין**. דכתיב ובערת הרע מקרבך: **לפי שאינן** **זוממי זוממין**. צדין זוממי זוממין. אותם שהיוזמו ואמרו להם צחותה שעה עמנו היימס אס היו צאין שנים אחרים וזוממין אותם לומר היאך אתם זוממין את אלו והרי אתם עמנו היימס צמקוס פלוני אין הוזממין שנמאלאו עכשיו זוממין נהרגין משום דגזרלא קטילא צעי למיקטל הלכך כי לא אחזמו נמי לא מקטלי תך טריפה אפומיירו דהוא ליה עדות שאי אמה יכול להזימה ולא מקטלי. ולרצא כיון דעדות זוממין חדוש הוא אע"ג דהוי עדות שאי אמה יכול להזימה מקטלי: **זוממי זוממין**. הוזממין את הראשונים כשהן נעשו זוממין הוו להו זוממין של זוממין קמאי. כל עדות זומס קרו זוממי של דיון כדאמרינן זוממי צת כהן צאלו הן הנחנקין (למנן דף סד:): **וגם צעלי**

יומס. כלו' כמימת צעליס (בסנהדרין דף ג.): **כך מימת השור**. ולהא מילתא נמי מקשינן להו דכיון דאילו קטיל מריה שלא צב"ד לא מקטיל על פי עדים כדאמרינן לעיל שור נמי לא מקטיל צעליס הוקס: **שיסה**. גירה: **השיך**. שאחז הנחש והוליכו והשיך הנחש צצשרו: **צין שיניו עומד**. כיון שזענו דלאו גרמא הוא שהרי כלי משחיתו צידו: **מכיש בסייף**. כדיון רואח: **מעצמו מקיא**. צנשיכמו וכשהשיכו זה עדיין אין צו כדי להמית לפיכך גרמא צעלמא הוא אף על פי שזיעה צסופו להקיא מיניה לאו מכמו מיית: **לפיכך נחש צנשיכמו**. כיון שזענו שהמית דכל צהמה ומיה כשור הן^א אללא שדבר הכמו צהוא: **מתני'** ואמרוהו למיטה. צית דין. אצל אמרוהו תחילה לחייס אפילו לרבנן פטור כדלקמן ע"ש^ב: **והיקל ממה שהיה**

דחא איכא הנאה: **נחמין דמשמש** **מס**. רוצע את המת: **והא** איס ליה הנאה. אבל רוצע את המת ליכא הנאה שעבר חמימותו ולחלמותו ולנטען: **עדי טריפה**. שכן עלמין טריפה: **שהוזמו נהרגין**. דכתיב ובערת הרע מקרבך: **לפי שאינן** **זוממי זוממין**. צדין זוממי זוממין. אותם שהיוזמו ואמרו להם צחותה שעה עמנו היימס אס היו צאין שנים אחרים וזוממין אותם לומר היאך אתם זוממין את אלו והרי אתם עמנו היימס צמקוס פלוני אין הוזממין שנמאלאו עכשיו זוממין נהרגין משום דגזרלא קטילא צעי למיקטל הלכך כי לא אחזמו נמי לא מקטלי תך טריפה אפומיירו דהוא ליה עדות שאי אמה יכול להזימה ולא מקטלי. ולרצא כיון דעדות זוממין חדוש הוא אע"ג דהוי עדות שאי אמה יכול להזימה מקטלי: **זוממי זוממין**. הוזממין את הראשונים כשהן נעשו זוממין הוו להו זוממין של זוממין קמאי. כל עדות זומס קרו זוממי של דיון כדאמרינן זוממי צת כהן צאלו הן הנחנקין (למנן דף סד:): **וגם צעלי**

יומס. כלו' כמימת צעליס (בסנהדרין דף ג.): **כך מימת השור**. ולהא מילתא נמי מקשינן להו דכיון דאילו קטיל מריה שלא צב"ד לא מקטיל על פי עדים כדאמרינן לעיל שור נמי לא מקטיל צעליס הוקס: **שיסה**. גירה: **השיך**. שאחז הנחש והוליכו והשיך הנחש צצשרו: **צין שיניו עומד**. כיון שזענו דלאו גרמא הוא שהרי כלי משחיתו צידו: **מכיש בסייף**. כדיון רואח: **מעצמו מקיא**. צנשיכמו וכשהשיכו זה עדיין אין צו כדי להמית לפיכך גרמא צעלמא הוא אף על פי שזיעה צסופו להקיא מיניה לאו מכמו מיית: **לפיכך נחש צנשיכמו**. כיון שזענו שהמית דכל צהמה ומיה כשור הן^א אללא שדבר הכמו צהוא: **מתני'** ואמרוהו למיטה. צית דין. אצל אמרוהו תחילה לחייס אפילו לרבנן פטור כדלקמן ע"ש^ב: **והיקל ממה שהיה**

(א) צ"ק י: טו. (ב) ס"א ל"ג. (ג) לעיל מהל' צ"ק ע"ה: (ד) צ"ק ב"ג: (ה) ומהל' ז' א"ל מנחל צמקין ואולי ל"ג משך ושני צמקין ע"ק דרש"י (ו) ו"ל והמשך (ז) ו"ל מ"ל ס"ה: (ח) כחובות ג': [ומוספתא: צ"ק פ"ט: (ט) צ"ק ג"ד: (י) כדלמא צקדושין ע"ה: (יא) ו"ל מ"ל מ"ה כג: ד"ה אחר ומוספתא מנחמ: נח: ד"ה וזכ"ה למיני וכו' צמרינו].

תורה אור השלם

1. וְאִישׁ כִּי יַבִּיחַ כֹּל נֶפֶשׁ אֶדְמַת מוֹת יִיחַת:
2. וְהַקְּבִיא הַהוּא אֶל הַלֵּם הַהוּלֵם הַהוּא יִיחַת כִּי דַבַּר קָרָה עַל יְיָ אֱלֹהֵיכֶם הַמְרִיא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְהַפְדָּךְ מִבֵּית עַבְדֵי יְיָ לְהַדְרִיחַ מִן הַיַּרְדֵּן אִשֶׁר צִוָּךְ יְיָ אֱלֹהֶיךָ לְלַבֵּת בָּהּ וּבְעֶרְתָּ הָרַע מִקְרַבְךָ: דברים י"ג ו'
3. וְאִם שׂוֹר נִגַּח הוּא מִתְמַל שְׁלֵשׁ וְהוּעֵד בְּבִקְלֵי וְלֹא יִשְׁמְרֵנו וְהַמִּית אִישׁ אוֹ אִשָּׁה הַשׂוֹר יִסְקַל וְגַם בְּעִלְיוֹ יִיחַת: שמות כא כט
4. אִם יִקֹּם וְהַתְּהַלֵּךְ בְּחוּץ עַל מִשְׁעַנְתּוֹ וְנִקַּח הַמִּפְקֵד רַק שְׂבָתוֹ יִחַן וְרָפָא וְרָפָא: שמות כא י"ט

מוסף רש"י

הכחור עשרה בני אדם כרו פטורין. שאין ידוע אם יד מי נהרג (ב"ק א' דע"ק) שיהיה כל נפש אדם. כל הנפש ואין כלל מכה לא הנפש ופטורים ממיתה (שם ב.). וכל עדות שאי אמה יכול להזימה לא שמה עדות. דלמנא אמר (צ"ק י"ג) ודלכו השופטים הטעם והנה עד שקר העד וגו' ועשימס לו כאשר יומס לפשות וגו' עדות שאתה יכול לקיים עמו מורה הזמה הוא עדות ואי לא לא (פסחים י"ב. וכו') ע"ל (שם א.). בין שיניו הוא עומד. וכל סומת הנחש יאל הארס (ב"ק ב"ג). לפיכך מכיש בסייף. דהוא ליה כאלו הנהו צנשיכמו. שהורג ממש הוא ולא גורס (שם). נחש בסקילה. כיון שור הורג אדם דכתיב השור יסקל (שם). שרגלים לדבר. שלא מחמת כחלה. הואיל ומתחלה היקל ממה שהיה (ת"ד שם).